

Optimaliseren samenwerking met actoren tewerkstelling

NETWERK: Zuid-West-Vlaanderen

CONTACT PERSOON: Zoetkin Kesteloot

TELEFOON: 0474/81.29.01

MAIL: info@psy107zwvl.be

In het Netwerk GGZ Zuid-West-Vlaanderen wordt sterk ingezet op de samenwerking met actoren uit de sector tewerkstelling (met name uit de sociale economie).

Naast een historische sterke band tussen beide sectoren werd in het kader van art 107 een intensievere samenwerking uitgebouwd.

Deze mondde uit in de organisatie van drie concrete studiedagen waarbij de samenwerking tussen de sectoren en het beter leren kennen van de bestaande diensten centraal stond.

De studiedagen voldeden telkens aan concrete vragen en noden die leefden in (één van) beide sectoren. De studiedagen werden praktisch en inhoudelijk in samenwerking tussen beide sectoren uitgewerkt. Ze betekenden telkens een win-win voor alle actoren.

Uit het grote aantal inschrijvingen en de intensievere contacten die achteraf voortvloeiden uit deze studiedagen, kan geconcludeerd worden dat deze studiedagen de samenwerking tussen beide sectoren voor mensen met een psychische problematiek op zoek naar werk, effectief verbeterd hebben.

Le « Netwerk GGZ Zuid-West-Vlaanderen » mise beaucoup sur la collaboration avec des intervenants du secteur de l'emploi (notamment de l'économie sociale).

Outre l'existence d'un lien historique fort qui les unit, les deux secteurs ont également intensifié leur collaboration dans le cadre de l'art. 107.

Cela a débouché sur l'organisation de trois journées d'étude axées sur la collaboration entre les secteurs, tout en permettant aux services existants de mieux se connaître. Ces journées d'étude ont apporté une réponse à des questions et des besoins concrets présents au sein des deux secteurs.

Les aspects pratiques et le contenu de ces rencontres ont été le résultat d'une collaboration entre les deux secteurs.

Ces journées ont toujours été bénéfiques à tous les acteurs.

Le nombre important d'inscriptions et l'intensification des contacts résultant de ces journées d'étude permettent de conclure que celles-ci ont bel et bien renforcé la collaboration entre les deux secteurs au profit des personnes présentant une problématique psychique en recherche d'emploi.

1. Inleiding

In Zuid-West-Vlaanderen bestaat reeds een lange traditie van samenwerking tussen de geestelijke gezondheidszorg en de actoren binnen de sector tewerkstelling (voornamelijk met de sociale economie-actoren in de regio). Het Netwerk GGZ regio Zuid-West-Vlaanderen heeft op dit elan verder

gewerkt en de banden met de sociale economie verder verstevigd. Doordat medewerkers en diensten uit beide sectoren elkaar beter leren kennen, komt dit ook de psychiatrische patiënten op zoek naar een job ten goede.

Sinds jaar en dag vertolkt de regio Zuid-West-Vlaanderen een pioniersrol bij de ontwikkeling van de sociale economie in Vlaanderen. Met heel wat sterke en grote beschutte en sociale werkplaatsen op zijn grondgebied konden vele werkzoekenden uit kansengroepen een geschikte tewerkstellings-plaats vinden. Ook werd reeds intensief ingezet op doorstroom vanuit arbeidszorg naar de sociale economie voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.

2. Concrete realisaties

In het kader van functie 3 van de “Gids naar een betere Geestelijke Gezondheidszorg” werd door het Netwerk GGZ in Zuid-West-Vlaanderen op frequente basis een overleg georganiseerd tussen de tewerkstellingsactoren (voornamelijk sociale economie actoren, maar ook actoren uit werkervaring, GTB, VDAB, gespecialiseerd opleidings-, begeleidings- en bemiddelingscentrum Jobcentrum...) en de actoren uit de GGZ die bezig zijn met het activeren van hun cliënten (psychosociaal revalidatiecentrum, dagkliniek, arbeidszorg, mobiele teams...). Deze overlegmomenten hadden een zeer positieve invloed op de samenwerking tussen de twee sectoren: de medewerkers die dagdagelijks aan de slag zijn met psychiatrische patiënten op zoek naar werk, leren de aanbieders van werk beter kennen. Hierdoor konden zij gerichter doorsturen en namen zij ook sneller contact op met de tewerkstellingsdiensten (aangezien zij een gezicht konden kleven op de persoon aan de andere kant van de telefoon). Ook omgekeerd gingen medewerkers uit de sociale economie sneller aankloppen bij de geestelijke gezondheidszorg in de regio, indien zij vragen of noden ervaren bij hun doelgroepmedewerkers.

Naast het elkaar beter leren kennen tijdens de overlegmomenten, mondden de overlegmomenten in het kader van deze werkgroepen rond ‘tewerkstelling’ ook uit in heel concrete studiedagen die georganiseerd werden door beide sectoren samen. Een eerste studiedag “NetWERK-t” vond plaats eind 2012 in Psychiatrisch Centrum Menen en wilde de kennismaking tussen de GGZ en de sector tewerkstelling verbeteren. Op deze studiedag werden op een erg toegankelijke manier beide sectoren aan elkaar voorgesteld: de sector tewerkstelling legde in eenvoudige bewoordingen uit wat de taken en mogelijkheden van de diensten VDAB, GTB, GOB zijn. Ook werd door een arbeidsgeneesheer stilgestaan bij het onderwerp ‘werkhervatting’ na invaliditeit of arbeidsongeschiktheid. In diezelfde studiedag werden ook de evoluties in de geestelijke gezondheidszorg in Zuid-West-Vlaanderen toegelicht, net als de mogelijkheden die Psychiatrische Thuiszorg te bieden heeft voor actoren uit de sociale economie. Ook werd er ruim tijd uitgetrokken voor informele kennismaking tussen medewerkers van beide sectoren. Zowel inhoudelijk als praktisch werd deze studiedag vormgegeven door medewerkers vanuit beide sectoren samen. Hierdoor konden ook de noden van beide sectoren aan bod komen op deze eerste kennismakingsdag.

Uit de evaluatie van deze eerste, drukbezochte studiedag bleek al gauw dat er meer nood was om de verschillende diensten binnen beide sectoren grondiger te leren kennen. De deelnemers waren erg enthousiast over de kennismaking, maar wilden meer gedetailleerde informatie krijgen over mogelijke diensten die beschikbaar zijn in de regio. Daaruit groeide het idee om een tweede ‘doordenkdag’ te organiseren in 2014. Deze doordenkdag vond plaats in beschutte werkplaats Waak en werd opnieuw praktisch en inhoudelijk uitgewerkt door medewerkers van de GGZ en van de sociale economie. Het

eerste deel van deze doordenkdag werd opgebouwd rond concrete casussen van cliënten met een psychiatrische problematiek die toegeleid werden naar de sociale economie. Bij elke casus werd de cliënt zowel begeleid door een dienst binnen de geestelijke gezondheidszorg als door een dienst uit de sector tewerkstelling. Op basis van deze concrete verhalen werden de diensten en de mogelijkheden van deze diensten heel concreet toegelicht op een interactieve manier. De deelnemers konden tijdens deze voormiddag aan den lijve ondervinden hoe een sessie in een dagkliniek in een psychiatrisch centrum eruit ziet, wat een testing door het Consultatiebureau inhoudt, welke vaardigheden men nodig heeft om te kunnen werken in een beschutte werkplaats... In de namiddag werd in een gemengde groep (van medewerkers vanuit de GGZ en tewerkstelling) gedebatteerd over de samenwerking tussen de sectoren en de moeilijkheden of knelpunten die zij daarbij ervaren. De inbreng vanuit de diverse invalshoeken bleek een echte verrijking. Ook werd opnieuw tijd gemaakt voor informele kennismaking tussen medewerkers uit de regio.

Deze studiedagen zorgden ervoor dat medewerkers sneller hun weg vinden naar de juiste dienst binnen de beide sectoren. Toch signaleerden de actoren uit de sociale economie dat zij problemen ondervonden bij het omgaan met mensen met een psychische kwetsbaarheid op de werkvloer. Werkvloerbegeleiders binnen de sociale economie werden meer en meer geconfronteerd met psychisch kwetsbare mensen, die moeilijk gedrag stelden. Gezien hun technische vooropleiding zijn zij veelal onvoldoende opgeleid om met deze doelgroep op een goede manier aan de slag te gaan. Er werden heel concrete tips en tricks gevraagd bij het omgaan met psychisch kwetsbare mensen op de werkvloer.

Dit mondde in 2015 uit in een vormingstweedaagse met als thema 'hoe omgaan met psychisch kwetsbare mensen op de werkvloer'. Op de eerste studievoormiddag werd op een toegankelijke manier uitleg gegeven over de verschillende psychiatrische diagnoses en vooral over hoe men best kan omgaan met deze mensen in een werksituatie. Dit werd tijdens de tweede studievoormiddag concreetiseerd in de bespreking van concrete situaties die zich voordeden op de werkvloer. Onder begeleiding van 2 experten uit de geestelijke gezondheidszorg werd op een interactieve manier, via de methodiek van intervisie, van gedachten gewisseld over hoe men best kan omgaan met deze situaties. Op die manier werd getracht antwoorden te geven op concrete vragen en problemen die leven bij werkvloerbegeleiders. Ook de thematiek van het omgaan met mensen met suïcidale gedachten kwam aan bod, aangezien verschillende actoren aangaven dat ze reeds een aantal suïcides onder hun medewerkers meegemaakt hadden.

De concrete onderwerpen die tijdens de vormingstweedaagse aan bod dienden te komen, werden aangegeven door medewerkers vanuit de sociale economie zelf. Het Netwerk GGZ stond in voor het zoeken naar sprekers en naar coaches voor de intervisie. Dankzij deze samenwerking kon erg gericht worden ingespeeld op reële behoeften die leefden binnen de sociale economie.

De drie studiedagen bleken een groot succes. Telkens werden ongeveer een 100-tal medewerkers uit de regio bereikt. Ook de voorbereidingen en de uitwerking met medewerkers van beide sectoren betekende een zeer aangename samenwerking en zorgde ervoor dat het partnerschap tussen beide sectoren sterker werd. Dit kwam zeker ook de samenwerking rond concrete casussen van mensen met een psychische problematiek op de werkvloer ten goede. Door medewerkers werd aangegeven dat men veel sneller (telefonisch) contact opnam met de collega's uit de andere sector, na deze studiedagen.

Met de werkgroep die werkt rond het thema 'tewerkstelling' worden evoluties in beide sectoren verder besproken (evoluties rond maatwerk, werkervaring, art. 107...) en wordt bekeken welke initiatieven in de toekomst genomen moeten worden om de goede samenwerking tussen beide sectoren te bestendigen.

3. Conclusie

Uit deze initiatieven kunnen wij concluderen dat volgende elementen erg belangrijk zijn in de samenwerking tussen de geestelijke gezondheidszorg en de sector tewerkstelling:

- De initiatieven die opgezet worden (bv. studiedagen) moeten gedragen worden door beide sectoren. Ze moeten een echte meerwaarde betekenen voor beide sectoren. Hiervoor is het belangrijk om voldoende mensen uit beide sectoren rond de tafel te krijgen bij het voorbereiden van deze initiatieven.
- Het opzetten van studiedagen vraagt heel wat praktische en administratieve inzet (bv. voor het opmaken en lay-outen van de uitnodiging, versturen van uitnodiging, bijhouden van inschrijvingen...). Het moet goed op voorhand afgesproken worden wie deze taken voor zijn rekening zal nemen. Gezien het over een samenwerkingsinitiatief gaat, is dit niet altijd duidelijk of evident.
- Financieel is het best aan de deelnemers een inschrijvingsgeld te vragen, zodat de kosten verdeeld worden over de deelnemers en deze niet ten laste komen van de organiserende instantie.
- Aangezien een betere samenwerking tussen de beide sectoren het ultieme doel is van de studiedagen, dient zeker voldoende tijd voor informele ontmoeting tussen de sectoren voorzien te worden.

Er dient nog verder concreet nagedacht te worden hoe deze initiatieven kunnen verruimd worden naar actoren uit het normaal economisch circuit, zodat personen met een psychische kwetsbaarheid ook gemakkelijker kunnen toegeleid worden naar een reguliere tewerkstelling.